

Ekspløsiv vækst: Antallet af medicinstuderende i almen praksis tegner lyst for rekrutteringen

September 2023

Antallet af praktiserende læger skal frem mod 2035 øges fra 3.500 til 5.000. Det er derfor vigtigt, at mange af de nye læger vælger specialet almen medicin. Kendskab til arbejdet er første skridt, og derfor er det godt, at stadig flere medicinstuderende får et arbejde i almen praksis ved siden af studierne.

Resumé

Ekspløsiv udvikling i antal medicinstuderende i almen praksis

- Antallet af medicinstuderende er tidoblet i almen praksis i løbet af de seneste ni år. Fra 190 i 2014 til 1.938 i 2023.
- De mange medicinstuderende bidrager med patientnært arbejde, hvilket samtidig giver dem værdifuld erfaring.

Erfaring med arbejdet i almen praksis øger chancen for at vælge almen medicin

- Ny undersøgelse blandt medicinstuderende viser, at kendskab gennem studiejobbet øger motivationen for at vælge almen medicin.
- Ligesom der er sket en stigning i antallet af ansatte medicinstuderende, så er 77 procent flere startet i en introstilling i almen medicin og 27 procent flere i en hoveduddannelsesstilling fra perioden 2014-2016 til 2020-2022.
- De medicinstuderende ønsker endnu mere viden om almen medicin på studiet: De efterspørger mere indsigt i almen medicin og undervisere med baggrund i specialet – præcis dette er indbygget i den nye overbygningsuddannelse i medicin i Esbjerg.

Oprettelse af medicinstudier i flere regioner har bidraget til udbredelse af medicinstuderende

- Siden 2014 har medicinstuderende i almen praksis bredt sig fra tre regioner til hele landet.
- Region Sjælland er den region, der har klart færrest ansatte. Regionen er den eneste region uden en medicinuddannelse. Fra 2024 vil der dog være en lægeuddannelse på Københavns Universitet særligt målrettet Region Sjælland.

Kontaktoplysninger

Mads Nørgaard-Madsen
Sundhedsøkonom
mnm.plo@dadl.dk
Tlf. +45 35448451

Emma Skjold Lindegaard
Politik- og pressekonsulent
esl.plo@dadl.dk
Tlf. +45 21199862

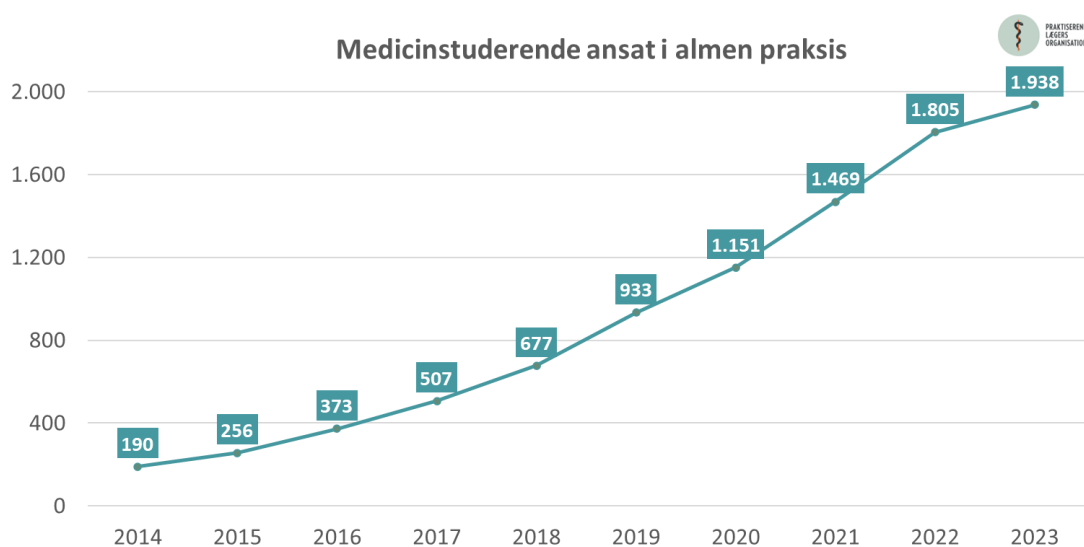
Baggrund

Der er mangel på praktiserende læger og sygeplejersker.ⁱ Derfor er der brug for ekstra personale, der kan aflaste og varetage lettere behandlingsopgaver, så der fortsat er let og lige adgang til almen praksis. Der er samtidig brug for at sikre, at flere nyuddannede læger vælger specialet almen medicin, så den politiske beslutning om at øge antallet af praktiserende læger fra 3.500 til 5.000 senest i 2035 kan blive til virkelighed.ⁱⁱ Det skal sikre et robust sundhedsvæsen, hvor alle har adgang til egen læge, og kun de specialiserede opgaver skal gå videre til hospitalerne. Medicinstuderende ansat i almen praksis kan både bidrage som arbejdskraft og kan samtidig inspireres til at overveje almen medicin som deres lægespeciale. Derfor har det også været en erklæret politisk ambition siden 2017, at der skal arbejdes for flere medicinstuderende ansat i almen praksis.ⁱⁱⁱ

Antallet af ansatte medicinstuderende i almen praksis er tidoblet

Medicinstuderende ansat i almen praksis var et forholdsvist sjældent syn tilbage i 2014. Med i alt 190 ansatte i 2014 var der for hver 10. lægepraksis én ansat medicinstuderende at finde. Siden da er udviklingen gået stærkt. Der er i gennemsnit blevet ansat ca. 200 ekstra medicinstuderende årligt, hvilket betyder, at antallet nu er tidoblet i forhold til 2014. Det betyder også, at antallet af ansatte medicinstuderende har overhalet antallet af lægepraksis.

De medicinstuderende varetager en række administrative såvel som patientnære opgaver. Det kan bl.a. være at vaccinere, måle blodtryk og tage celledrab.^{iv} De medicinstuderende medvirker dermed til at aflaste de praktiserende læger og de ansatte sygeplejersker samtidig med, at de medicinstuderende får værdifuld erfaring i lægefaget og arbejdet i almen praksis.

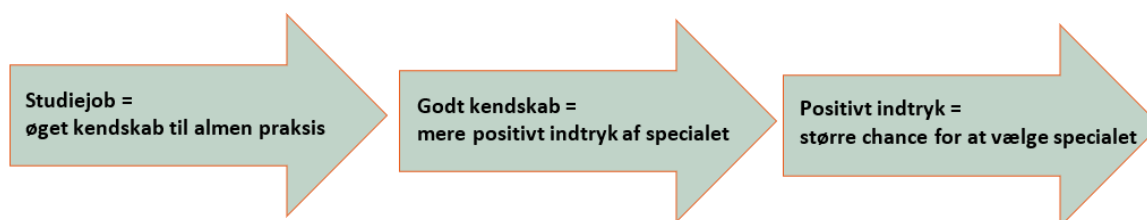

Kilde: Danmarks Statistik. Note: Data er pr. 1. kvartal

Studiejob i almen praksis øger chancen for at vælge almen medicin som videreuddannelse

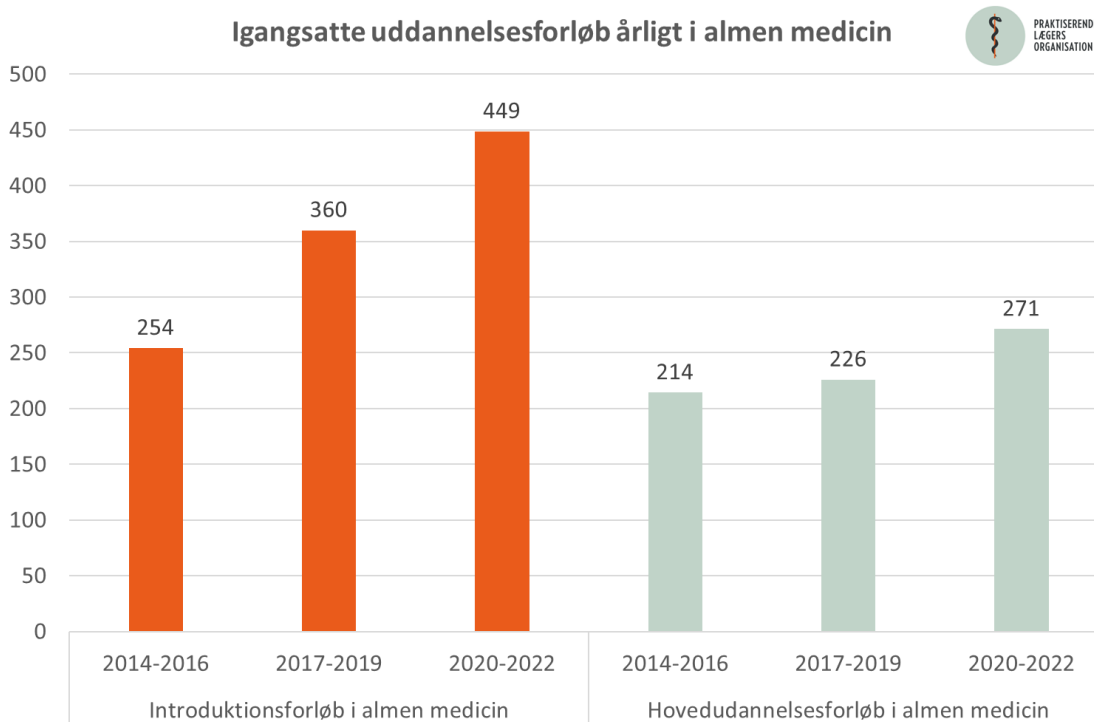
Medicinstuderende med studiejob i almen praksis opnår et øget kendskab til arbejdet. En ny undersøgelse^v blandt 663 medicinstuderende og nyligt færdiguddannede læger¹ har undersøgt kendskab, indtryk og interesse i at gennemføre speciallægeuddannelsen i almen medicin og arbejde som praktiserende læge. Undersøgelsen finder bl.a. en sammenhæng mellem det at have haft studiejob i almen praksis og chancen for at vælge almen medicin. Det skyldes, at:

1. Studiejobbet øger kendskabet til almen praksis
2. Øget kendskab til almen praksis øger chancen for et positivt indtryk af almen medicin som speciale
3. Positivt indtryk af almen medicin øger chancen for at tilvælge specialet

Det er godt nyt for sundhedsvæsenet og for almen praksis. For der er behov for markant flere praktiserende læger, og skal målet om 1.500 flere praktiserende læger nås senest i 2035, er det en forudsætning, at flere vælger almen medicin som speciale. Udover at der skabes grobund via medicinstuderendes ansættelse i almen praksis, er der iværksat flere initiativer for at øge antallet af medicinstuderende, som vælger specialet. Antallet af uddannelsespladser i almen medicin er bl.a. øget gennem årene.^{vi} Det har samlet set medvirket til, at flere vælger at specialisere sig inden for almen medicin.

¹ Som er i gang med KBU (Klinisk basisuddannelse), intro- eller hoveduddannelsesstilling. Introduktionsstilling- og hoveduddannelsesstilling, er de forskellige trin i videreuddannelsen til speciallæge inden for de forskellige specialer. En speciallægeuddannelse i almen medicin er forudsætning for at kunne blive praktiserende læge.

Der er dog fortsat behov for at øge optaget på den lægelige videreuddannelse i almen medicin. Undersøgelsen blandt de medicinstuderende viser, at specialet mangler synlighed i form af begrænset undervisning i det almenmedicinske de første mange år af studiet. Samtidig møder de studerende sjældent forelæsere fra almen praksis, som kan introducere dem til faget og arbejdet. De oplever, at det står i kontrast til de øvrige undervisningsområder, hvor underviser typisk har speciale inden for feltet, hvilket giver et øget indblik og interesse for faget. Netop denne tilgang er søgt indtænkt i den nye overbygningsuddannelse i medicin i Esbjerg. Her tilkobles en nyopstartet forskningsenhed i almen praksis, som skal indgå i den almenmedicinske undervisning. Dertil har man på studiet valgt at øge varigheden af praktikken i almen praksis, så de studerende får et øget kendskab til faget og arbejdet.^{vii}

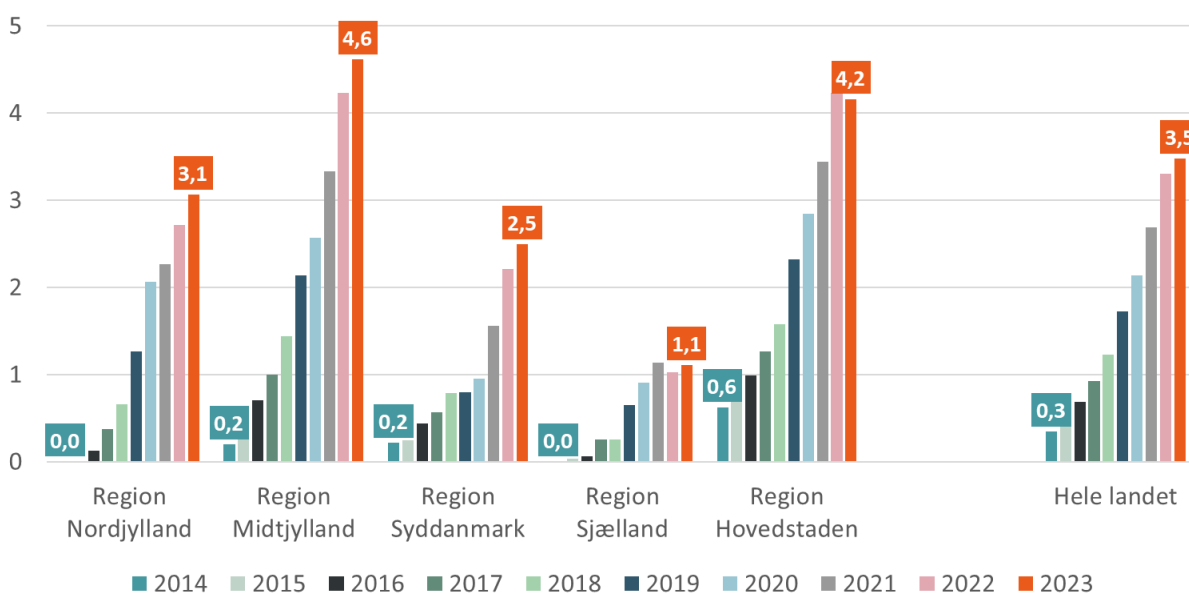
Med flere uddannelsessteder følger større udbredelse af ansatte medicinstuderende rundt i landet

Udbredelsen af medicinstuderende ansat i almen praksis er udsprunget fra de store universitetsbyer. I 2014 var der alene ansatte medicinstuderende i lægepraksis i Region Midtjylland, Hovedstaden og Syddanmark. Udover Syddansk Universitet, Københavns Universitet og Aarhus Universitet var medicinstudiet fire år forinden kommet til Aalborg.

Men på daværende tidspunkt husede Aalborg Universitet (AAU) fortsat blot 3 procent af alle medicinstuderende.^{viii} Sidenhen er andelen på Aalborg Universitet vokset til 10 procent, og i dag er antallet af ansatte medicinstuderende i almen praksis i Region Nordjylland tæt på landsgennemsnittet.

Region Sjælland er den region med færrest ansatte medicinstuderende i almen praksis. Dette er særligt problematisk, da hele regionen er erklæret lægedækningstruet i forhold til praktiserende læger.^{ix} Det lave antal medicinstuderende med studiejob i almen praksis i Region Sjælland kan hænge sammen med, at der ikke er nogen medicinuddannelse i regionen. Forhåbentligt kan det nylige initiativ om at oprette ny lægeuddannelse på Københavns Universitet særligt målrettet Region Sjælland fra 2024 – hvor en stor del af den kliniske uddannelse vil finde sted på især Sjællands Universitetshospital i Køge - medvirke til at løse udfordringen.^x

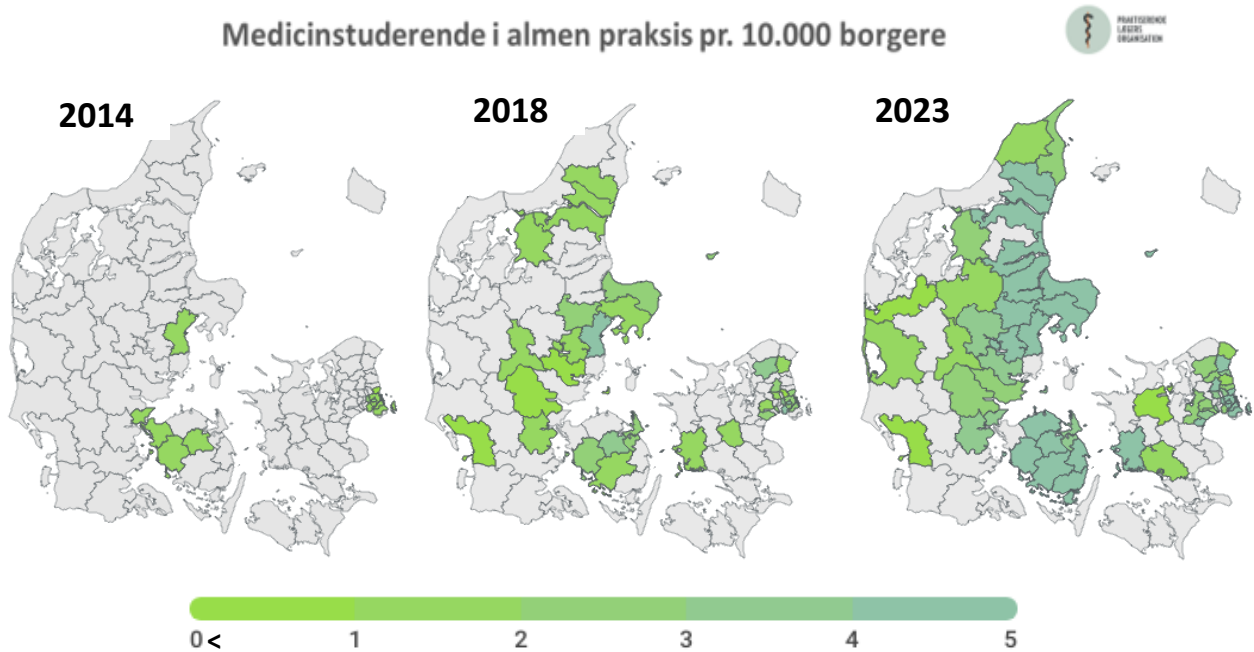
Medicinstuderende i almen praksis pr. 10.000 borgere

Kilde: Danmarks Statistik. Note: Data er pr. 1. kvartal. Nogle medicinstuderende er blevet diskretioneret. Borgere dækker over gruppe 1-sikrede.

Den geografiske udbredelse af medicinstuderende ansat i almen praksis kan medvirke til, at kommende praktiserende læger får øjnene op for muligheden for at nedsætte sig i hele landet. Siden 2014 har de ansatte medicinstuderende spredt sig til et bredere geografisk område. Seneste uddannelsessted er Esbjerg, hvor der også er medicinstuderende ansat i praksis inden for kommunen. I dag kan man møde ansatte medicinstuderende i almen

praksis i mere end halvdelen af landets kommuner. I 2014 var det kun i én ud af 20 kommuner.

Kilde: Danmarks Statistik. Note: Data er pr. 1. kvartal. Enkelt medicinstuderende er diskretioneret.
Medicinstuderende med job i flere kommuner indgår for hvert job i en unik kommune.

-
- ⁱ Se bl.a. PLO, PLO faktaark 2022: https://www.laeger.dk/media/1e3cuftt/plo_faktaark_2022.pdf, 2022 & Ugeskriftet, Nye tal viser dramatisk mangel på arbejdskraft: Behov for 40.000 flere sundhedspersoner i 2030: <https://ugeskriftet.dk/nyhed/nye-tal-viser-dramatisk-mangel-pa-arbejdskraft-behov-40000-flere-sundhedspersoner-i-2030>, 2023
- ⁱⁱ Sundhedsministeriet, Sundhedsreform <https://sum.dk/Media/637888973082282053/Aftale%20-%20Et%20sammenh%C3%A6ngende,%20n%C3%A6rt%20og%20st%C3%A6rkt%20sundhedsv%C3%A6sen.pdf>, 2022
- ⁱⁱⁱ Regeringens Lægedækningsudvalg, Lægedækning i hele Danmark: <https://www.regeringen.dk/media/2811/endelig-rapport-18-januar.pdf>, 2017
- ^{iv} DR, Flere lægestuderende tager studiejob i en lægepraksis: Linnea er del af løsning på lægemangel: <https://dr.dk/nyheder/regionale/fyn/er-der-en-laege-til-stede-linnea-er-medicinstuderende-og-aflaster-laegehuset>, 2022
- ^v CompanYoung, Praktiserende lægers organisation - Imageanalyse, 2023
- ^{vi} Sundhedsstyrelsen, Lægeprognoser og dimensioneringsplaner: <https://www.sst.dk/da/viden/Sundhedsvaesen/Uddannelse/Prognoser/Laegeprognoser>, 2023
- ^{vii} Lægeforeningen, Ny kandidatuddannelse i medicin og ny forskningsenhed i Esbjerg åbnet: <https://www.laeger.dk/nyheder/ny-kandidatuddannelse-i-medicin-og-ny-forskningsenhed-i-esbjerg-aabnet/>, 2022
- ^{viii} Uddannelses- og Forskningsministeriet, Hovedtal for studerende på de videregående uddannelser: <https://datavarehus.ufm.dk/rapporter/hovedtal>, 2023
- ^{ix} PLO, Lægedækningstruede områder (juni 2023): <https://www.laeger.dk/foreninger/plo/overenskomsten-og-aftaler/overenskomst-om-almen-praksis-ok22/laegedaekningstruede-omraader/>, 2023
- ^x Københavns Universitet, KU opretter ny lægeuddannelse i Region Sjælland: <https://sund.ku.dk/nyheder/2022/03/ku-opretter-ny-laegeuddannelse-i-region-sjaelland/>, 2022